

УДК 343.974

Жаровська Г. П. – кандидат юридичних наук, доцент, завідувач кафедри кримінального права і криміналістики Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, м. Чернівці; ORCID 0000-0003-0326-5269

Наукові підходи до визначення організованої транснаціональної злочинності

Здійснено наукове дослідження поняття «транснаціональна організована злочинність». Встановлено, що транснаціональна злочинність є одним із різновидів злочинності загалом і передбачає різні трактування. У широкому значенні це поняття охоплює як політичні, зокрема терористичні, злочини, так і загальнокримінальні транснаціональні злочини. Питання співвідношення транснаціональної злочинності з так званою міжнародною досліджують у міжнародно-правовій науці, яка формує власний категоріальний апарат, зокрема вчення про міжнародний злочин, що виокремлює три категорії міжнародних злочинів: міжнародний екстрадиційний злочин, транснаціональний злочин, міжнародно-правовий злочин. З'ясовано, що головними факторами, які зумовлюють розвиток транснаціональної злочинності, є: законодавча неуномованість протидії організованій злочинності загалом і транснаціональній зокрема; брак законів, що встановлюють відповідальність за відмивання «брудних» грошей; неефективність діяльності наявної системи правоохоронних органів; налагодження жорсткого валютного, фінансового, банківського, податкового та іншого економічного контролю, належно облаштованих кордонів і чітко налагодженої митної та міграційної служб; несформованість на державному рівні усвідомлення небезпеки транснаціональної злочинності та політичної волі для протидії їй. Транснаціональна злочинність як цілком новий різновид організованої злочинності перетворює злочинні структури на загрозу стабільності держав, суттєву перешкоду їхньому економічному розвитку, підриває становлення демократичних інститутів. Тому визначення ознак транснаціональної злочинності сприятиме виявленню ключових аспектів, на підставі яких можна досліджувати всі особливості цього явища, а також виокремити з кола різних організованих злочинних структур ті, що становлять його ядро. Однак для оперування поняттям «транснаціональна злочинність» необхідно насамперед визначити його зміст. За допомогою понятійної характеристики цього явища можна окреслити масштаби загрози, визначити шляхи формування транснаціональної злочинності, причини її умови її виникнення та існування. На підставі зазначеного можна розробити систему адекватних заходів протидії транснаціональній злочинності, об'єднавши зусилля всіх держав. Поняття «транснаціональний злочин» є широким та охоплює різні види злочинів, які належать до категорій організованої злочинності, корпоративних злочинів, професійних і політичних злочинів, подеколи до кількох категорій злочинів одночасно. Традиційно фактор перетину кордонів злочинцями чи вияв результатів їх протиправних дій за межами країни – місця їх учинення – розглядають як обов'язковий компонент функціонування транснаціональної злочинності.

Ключові слова: транснаціональна злочинність; організована злочинність; злочинна організація; запобігання; злочинна діяльність.

Постановка проблеми. Процеси, що відбуваються у світовій економіці, торгівлі, суспільно-політичному житті на початку ХХІ ст., спричиняють виникнення транснаціональної організованої злочинності, що є новітнім феноменом у сучасній злочинній картині світу.

Усвідомлення глобальної загрози, яку становить транснаціональна організована злочинна діяльність, і виникнення проблем, що пов'язані з необхідністю протидії їй, припали на кінець ХХ ст., коли на V Конгресі ООН з попередження злочинності і поводження з правопорушниками (Женева, 1975) було вперше визнано, що злочинність у формі міжнародного бізнесу є істотною загрозою, ніж традиційні форми злочинної поведінки.

Попри те, що цей термін активно використовують упродовж майже півстоліття, власне поняття «транснаціональна організована злочинність» є дискусійним не лише в колах працівників правоохоронних органів, а й поміж науковців, експертів, оскільки визначення цього явища не сформульовано в науковій літературі, національних і міжнародних нормативних документах. Водночас це поняття було предметом дослідження вчених протягом тривалого періоду часу. Відповідно до змін специфіки вчинення цього злочину, шляхів і засобів його попередження, трансформації особи злочинця, дослідники оновлювали дефініцію поняття й ознаки транснаціональної злочинності. У теорії кримінології сформувалося декілька наукових позицій щодо визначення транснаціональної організованої злочинності та її ознак. Однак жодна із запропонованих авторських дефініцій не наближала теорію кримінального права і кримінологію до розв'язання окресленої проблеми.

Транснаціональна організована злочинність є результатом поширення діяльності організованої злочинності, її трансформації, виходу за межі території однієї держави та набуття міжнародних, глобальних масштабів. Для з'ясування феномену транснаціональної організованої злочинності і його особливостей слід проаналізувати наявні визначення цього поняття, розглянути виокремлені вченими ознаки й визначити його структуру.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз наукових досліджень засвідчує наявність розбіжності щодо принципових питань стосовно належності транснаціональних організованих злочинних організацій до самостійної форми злочинності. Зокрема, деякі вчені вважають, що транснаціональні злочинні організації є підвидом загальної організованої злочинності, стверджуючи, що «за останні десятиліття ХХ ст. організована злочинність набула вищої форми свого розвитку і має

транснаціональний характер» [1, с. 105]. Із цього приводу М. Г. Вербенський вважає, що транснаціональна злочинність як цілком новий різновид організованої злочинності перетворює злочинні структури на загрозу стабільності держав, суттєву перешкоду їхньому економічному розвитку, підриває становлення демократичних інститутів [2, с. 38].

Виклад основного матеріалу. З'ясовуючи сутність транснаціональної організованої злочинності, доцільно проаналізувати визначення понять «міжнародна злочинність», «транснаціональна злочинність», «організована злочинність», «транснаціональна організована злочинність». Визначення особливостей кожної дефініції надасть можливість виокремити ті характерні риси, якими наділена саме транснаціональна організована злочинність і які сприяють її поширенню у світових масштабах, порівняно з організованою злочинністю, та визначають її співвідношення з міжнародною злочинністю.

У науці здебільшого не розмежовують поняття «транснаціональна організована злочинність» і «міжнародна злочинність». Суттєво різняться і перелік ознак, що характеризують це явище. У різних джерелах транснаціональні злочини називають по-різному: «міжнародні кримінальні злочини», «кримінальні злочини міжнародного характеру», «міжнародні злочини кримінального характеру», «конвенційні злочини» тощо [3, с. 67].

На перший погляд, можна стверджувати, що терміни «міжнародна злочинність» і «транснаціональна злочинність» є абсолютними синонімами. Проте такий висновок є хибним у контексті реального функціонування аналізованих термінів у спеціальній літературі.

Юридична термінологія містить чимало понять з конвенційно закріпленими за ними значеннями. Зокрема, це «міжнародна злочинність» і, відповідно, «міжнародні злочини», які у вітчизняній літературі прийнято трактувати як порівняно вузьку групу злочинів, що становлять особливу загрозу світовій спільноті.

Досі не сформовано єдиного підходу до тлумачення поняття організованої злочинності, як немає й однієї форми, моделі організованої злочинності, її законодавчого закріплення в Україні.

Ще 1967 року в доповіді президентської комісії США організовану злочинність визначено як протиправну діяльність членів високоорганізованої дисциплінованої асоціації, що поставляє незаконні товари та надає протиправні послуги [4, с. 47]

Підхід до трактування злочинності через асоційованість із постачанням й обігом незаконних товарів і послуг став загальноприйнятним та модифікується науковцями з огляду на певні специфічні риси діяльності злочинних організацій і розвиток суспільних відносин.

Організовану злочинність С. В. Дьяков визначає як «суспільно небезпечне соціальне явище, що існує у вигляді злочинних груп зі складними організаційно-ієрархічними зв'язками, які мають в обігу значні грошові кошти, системи захисних заходів та корупції» [5, с. 31]. Тобто цей автор виокремлює такі ознаки організованої злочинності: складні ієрархічні зв'язки злочинних груп, наявність системи захисних заходів, корупції, необхідна матеріальна база. Ці ознаки засвідчують істотну суспільну небезпеку, яку становлять злочинні організації.

У ширшому значенні організовану злочинність тлумачать як будь-яку групу чи окремих осіб, діяльність яких організована на постійній основі з метою отримання прибутку незаконним шляхом [6, с. 43].

Водночас типові визначення організованої злочинності не цілком відображають її сутність, оскільки стосуються лише певного аспекту діяльності організованих злочинних груп чи охоплюють сукупність злочинів, які вона може вчиняти. Проте всебічно висвітлити зміст цього поняття можливо лише на підставі характерних ознак та особливостей організованості, злагодженості діянь злочинних організацій.

На наш погляд, вдалим є визначення організованої злочинності як негативного соціального явища, яке передбачає організовану злочинну діяльність, що має постійний характер, у формі вчинення значної кількості злочинів на кримінально-професійних засадах з метою кримінального збагачення особами, які об'єднуються в стійкі високоорганізовані, законспіровані злочинні формування, що діють самостійно чи як елемент ще складнішої ієрархії на регіональному, державному чи міжнародному рівнях.

Національне законодавство України не пропонує визначення організованої злочинності, проте Кримінальний кодекс України містить положення щодо вчинення злочинів «організованою групою» та «злочинною організацією» [7].

Термін «транснаціональна організована злочинність» також має різні трактування. У широкому значенні це поняття охоплює як політичні, так і терористичні й загальнокримінальні транснаціональні злочини. Проте для розмежування ідеологічно мотивованих і загальнокримінальних видів злочинної діяльності

термін «транснаціональна організована злочинність» нерідко розглядають як такий, що охоплює переважно загальнокримінальну організовану злочинність. Префікс «транс» (лат. trans – крізь, через, за) може мати значення: 1) такий, що рухається через якийсь простір, що перетинає; 2) стосується чого-небудь, розташований по той бік чого-небудь; або передачу через посередництво чого-небудь; водночас, термін «міжнародний» стосується відносин між народами, державами, зв'язків між ними [8].

За періодом актуальності можна виокремити пострадянський та український сучасний наукові підходи до визначення транснаціональної організованої злочинності.

На пострадянському просторі поняття транснаціональної організованої злочинності науковці також тлумачать по-різному. Протягом цього періоду (90-ті – 2000 роки) окреслену проблематику вивчали В. А. Яценко, К. С. Родіонов, С. В. Максимов. З-поміж іноземних учених кримінологічні дослідження транснаціональної організованої злочинності здійснюють Ф. Вільямс, Е. Савона та ін.

Аналізуючи поняття транснаціональної злочинності, К. С. Родіонов не розмежовує поняття «міжнародний» і «транснаціональний», зокрема стверджує, що «...міжнародна злочинність – це протиправні дії та власне функціонування транснаціонально структурованих професійних злочинних об'єднань, що не мають чіткої організації» [9, с. 232].

Науковець не виокремив основну ознаку транснаціональної злочинності – її організованість, що загалом зводить такий вид злочинності до локального кримінального явища, тобто не відповідає ні його сутності, ні його характеру.

Спробу сформулювати сутнісне визначення поняття транснаціональної злочинності здійснив С. В. Максимов. На його думку, транснаціональна злочинність – це «сукупність учинених за певний період злочинів (осіб, які їх учинили), що завдають шкоди відносинам двох або більше держав або інтересам юридичних чи фізичних осіб двох або більше держав, відповідальність за які передбачена в актах міжнародного кримінального права або нормах національного кримінального законодавства, прийнятих згідно з такими міжнародно-правовими актами» [10, с. 22]. Водночас ця дефініція також не охоплює суттєві аспекти транснаціональної злочинності, а саме її організований характер, мету, злочинні зв'язки тощо.

Суб'єктами міжнародної злочинності, відповідно до визначення, є будь-які групи й організації, а також злочинці-одинаки. Транснаціональна організована злочинність має вужчий суб'єктний склад, якому притаманні специфічні ознаки.

Основну групу суб'єктів транснаціональної організованої злочинності становлять злочинні організації, які використовують свої дочірні компанії в різних країнах. Найтиповішими їхніми ознаками є такі: високий ступінь організованості; сімейна або етнічна основа, що розв'язує проблеми поповнення, посвячення і дисципліни всередині організації; наявність транснаціональних зв'язків зі злочинними організаціями в інших країнах; прагнення до досягнення та захисту вузькокорпоративних інтересів; швидка адаптація до посилення впливу на них правоохоронних органів.

Крім того, частина суб'єктів транснаціональної організованої злочинності є симбіозом злочинних організацій і держави, яка через свої органи використовує злочинні кошти, способи й види діяльності для досягнення власних цілей або цілком залежить від таких організацій, що використовують державну атрибутику як прикриття справжньої сутності своєї діяльності.

Енциклопедичні видання транснаціональну злочинність визначають як сукупність здійснюваних за певний період злочинів (осіб, які їх учинили), що завдають шкоди відносинам двох і більше держав або інтересам юридичних та фізичних осіб двох і більше держав, відповідальність за які передбачена в актах міжнародного кримінального права або нормах національного кримінального законодавства, прийнятих відповідно до таких міжнародно-правових актів [10].

Отже, поняття «транснаціональний злочин» є широкою концепцією, що охоплює різні види злочинів, які належать до категорій організованої злочинності, корпоративних, професійних і політичних злочинів, а подеколи до кількох категорій злочинів одночасно. Традиційно фактор перетину кордонів злочинцями чи вияв результатів їхніх протиправних дій за межами країни – місця їх учинення – розглядають як обов'язковий компонент функціонування транснаціональної злочинності. Перетин може полягати в переданні інформації, тобто бути «віртуальним», а не фізичним.

Підхід до тлумачення транснаціональної організованої злочинності світова спільнота сформувала ще 1988 року на Міжнародному симпозіумі з організованої злочинності в Сант-Клауді, у матеріалах якого міститься загальна формула цього поняття, згідно з якою транснаціональна організована злочинність – це «будь-яка постійна участь групи людей або організації в злочинній діяльності, головна мета якої – отримувати прибуток скрізь, попри наявність національних кордонів» [11, с. 222].

Стандартне визначення транснаціонального злочину було сформульовано в доповіді про результати четвертого Огляду ООН з питань щодо тенденцій у галузі злочинності й функціонування систем кримінального правосуддя, у якій акцентовано на транснаціональному характері злочинної діяльності, що полягає в такому: «правопорушення, що охоплює – в аспектах, пов'язаних із плануванням, учиненням і/чи прямими або опосередкованими наслідками – більш ніж одну країну» [12]. Перше питання, яке постає за такої інтерпретації поняття «транснаціональний злочин», полягає в тому, чи є достатньою підставою кримінально-правова заборона однієї держави для того, щоб за наявності властивості транснаціональності діяння розглядали як транснаціональний злочин.

Більш ґрунтовне визначення аналізованого поняття міститься в документах Всесвітньої конференції з організованої злочинності на рівні міністрів, що відбулася в Неаполі (Італія) в листопаді 1994 року, згідно з якими транснаціональною організованою злочинною діяльністю слід вважати здійснення злочинними організаціями незаконних операцій, пов'язаних із переміщенням потоків інформації, грошей, фізичних об'єктів, людей, інших матеріальних і нематеріальних засобів через державні кордони з метою використання сприятливої ринкової кон'юнктури в одній або кількох іноземних державах для отримання суттєвої економічної вигоди, а також для ефективного ухилення від соціального контролю за допомогою корупції, насильства й використання істотних відмінностей у системах кримінального правосуддя різних країн. Водночас і в цьому документі не сформульовано конкретного визначення поняття «транснаціональна організована злочинність». Під час обговорення проблем транснаціональної організованої злочинності на Всесвітній конференції в Неаполі 1994 року за основу взято трактування терміна «транснаціональний», запропоноване 1971 року американськими криминологами [13; 14].

Таким чином, поняття «транснаціональний злочин» охоплює широкий спектр діянь різного ступеня суспільної загрози, що кваліфіковані як злочинні в праві принаймні двох держав, під юрисдикцію яких вони підпадають.

Терористична діяльність найчастіше має і транснаціональний, і організований характер, вона виходить за межі поняття «транснаціональна організована злочинність». У цьому контексті йдеться про тероризм і «транснаціональну організовану злочинність» як однопорядкові поняття. Таке розмежування має умовний характер і акцентує на специфіці тероризму, його

відмінностях від тих видів злочинної діяльності, головною метою яких є отримання прибутку. За такої інтерпретації поняття «організована злочинність» не охоплює тероризм.

Ці ознаки відображають характерні риси транснаціональної організованої злочинності. Водночас, постійність, організованість, а також корисливий мотив є ознаками і традиційної організованої злочинності. Лише остання ознака, зазначена в цій дефініції (розширення географії злочинної діяльності з виходом за національні кордони), є ознакою транснаціональної організованої злочинності.

Саме на ній акцентують А. К. Бекряшев та І. П. Білозьоров, констатуючи, що «транснаціональна злочинність у загальному вигляді є злочинністю, що виходить за межі однієї держави» [15], хоча такий підхід є досить дискусійним з огляду на багатогранність цього злочинного феномену.

Аналіз витоків транснаціональної злочинності засвідчує, що в сучасних умовах вона є найвищою формою організованої та професійної злочинної діяльності, яка, на відміну від загальнокримінальної злочинності, завжди спрямована виключно на отримання колосальних фінансових надприбутків, що використовують насамперед для її подальшого зміцнення та проникнення в найважливіші сегменти суспільного виробництва.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Проблеми протидії транснаціональній організованій злочинності : наук.-практ. посіб. / [М. Г. Вербеньський, Р. М. Безхлібник, А. І. Берлач та ін.] ; за заг. ред. М. Г. Вербеньського. – Харків : ХНУВС, 2010. – 288 с.
2. Вербеньський М. Г. Транснаціональна злочинність: кримінологічна характеристика та шляхи запобігання : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.08 / М. Г. Вербеньський. – Дніпропетровськ, 2010. – 474 с.
3. Панов В. П. Международное уголовное право : учеб. пособие / В. П. Панов. – М. : ИНФРА-М, 1997. – 128 с.
4. Николайчик В. М. Организованная преступность в США. Экономика, политика, идеология / В. М. Николайчик. – М., 1990. – 122 с.
5. Организованная преступность / под ред. А. И. Долговой, С. В. Дьякова. – М. : Юрид. лит., 1989. – 38 с.
6. Басецкий И. И. Организованная преступность : учеб. пособие / И. И. Басецкий. – М. ; Минск : Акад. МВД РБ, 1997. – 198 с.
7. Кримінальний кодекс України [Електронний ресурс] : Закон України від 5 квіт. 2001 р. № 2341-III. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>. – Назва з екрана.
8. Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. – Київ ; Ірпінь, 2005. – 1728 с.

9. Родионов К. С. Деятельность Интерпола в борьбе с международной преступностью. Уголовная полиция: проблемы международного сотрудничества : Междунар. науч.-исслед. проект / К. С. Родионов. – М. : БЕК, 1995. – 542 с.
10. Максимов С. В. Краткий криминологический словарь / С. В. Максимов. – М. : МАУП, 1995. – 110 с.
11. A Paper for the First International Symposium on Organized Crime, St. Cloud, France, May 1988 // International Documentation on Organised and Economic Crime. USA, Lexington Books, 1988. – 447 p.
12. Cohen S. Human Rights and Crimes of the State. The Culture of Denial / S. Cohen // Australia and New Zealand Journal of Criminology. – 1993. – № 26. – P. 97–115.
13. Справочный документ Всемирной конференции на уровне министров по организованной транснациональной преступности. – Неаполь, 1994. – E/CONF 88/2. – 1994. – 18 Aug. – P. 6.
14. Keohane Robert, Nye Joseph. Transnational relations and World Politics. Cambridge, Massachusetts, Harvard University Press, 1971.
15. Бекряшев А. К.. Теневая экономика и экономическая преступность [Электронный ресурс] / А. К. Бекряшев, И. П. Белозеров. – Режим доступа: http://sbiblio.com/BIBLIO/archive/bekryashev_belozerov_tenevaya_economica. – Загл. с экрана.

REFERENCES

1. Verbenskyi, M.H., Bezkhlibnyk, R.M., & Berlach, A.I. (et al.). (2010). *Problemy protydii transnatsionalnii orhanizovanii zlochynnosti [Problems of combating transnational organized crime]*. M.H. Verbenskyi (Eds.). Kharkiv: KhNUVS [in Ukrainian].
2. Verbenskyi, M.H. (2010). *Transnatsionalna zlochynnist: kryminolohichna kharakterystyka ta shliakhy zapobihannia [Transnational Crime: Criminological Characteristics and Ways of Prevention]*. *Candidate's thesis*. Dnipropetrovsk [in Ukrainian].
3. Panov, V.P. (1997). *Mejdunarodnoe ugovnoe pravo [International Criminal Law]*. Moscow: INFRA-M [in Russian].
4. Nikolaichik, V.M. (1990). *Organizovannaia prestupnost v SShA. Ekonomika, politika, ideologija [Organized crime in the United States. Economy, politics, ideology]*. Moscow [in Russian].
5. Dolgovaia, A.I., & Diakov, S.V. (Ed.). (1989). *Organizovannaia prestupnost [Organized crime]*. Moscow: Yurid. lit. [in Russian].
6. Basekii, I.I. (1997). *Organizovannaia prestupnost [Organized crime]*. Moscow; Minsk: Akad. MVD RB [in Russian].
7. Kryminalnyi kodeks Ukrainy: vid 5 kvit. 2001 r. No. 2341-III [Criminal Code of Ukraine from April 5, 2001, No. 2341-III]. (n.d.). *zakon3.rada.gov.ua*. Retrieved from <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2341-14> [in Ukrainian].
8. Busel, V.T. (2005). *Velykyi tlumachnyi slovnyk suchasnoi ukrainskoi movy [Great explanatory dictionary of modern Ukrainian language]*. Kyiv; Irpin [in Ukrainian].
9. Rodionov, K.S. (1995). *Deiatelnost Interpola v borbe s mejdunarodnoi prestupnostiu. Ugolovnaia policiia: problemy mejdunarodnogo sotrudnichestva [Interpol's activities in the fight against international crime. Criminal police: problems of international cooperation]*. Moscow: BEK [in Russian].
10. Maksimov, S.V. (1995). *Kratkii kriminologicheskii slovar [Short criminological dictionary]*. Moscow: MAUP [in Russian].

11. A Paper for the First International Symposium on Organized Crime, St. Cloud, France, May 1988. *International Documentation on Organised and Economic Crime*. USA, Lexington Books, 1988.

12. Cohen, S. (1993). Human Rights and Crimes of the State. The Culture of Denial. *Australia and New Zealand Journal of Criminology*, 26, 97-115.

13. *Spravochnyi dokument Vsemirnoi konferencii na urovne ministrov po organizovannoi transnacionalnoi prestupnosti [Background document of the World Ministerial Conference on Organized Transnational Crime]*. (1994). Neapol. E/CONF 88/2 [in Russian].

14. Keohane Robert, Nye Joseph. (1971). *Transnational relations and World Politics*. Cambridge, Massachusetts, Harvard University Press.

15. Bekriashev, A.K., & Belozarov, I.P. *Tenevaia ekonomika i ekonomicheskaja prestupnost [The shadow economy and economic crime]*. Retrieved from http://sbiblio.com/BIBLIO/archive/bekryashev_belozarov_tenevaya_economica [in Russian].

Стаття надійшла до редколегії 13.04.2018

Zharovska H. – Ph.D in Law, Associate Professor, Head of the Department of Criminal Law and Criminalistics of the Yurii Fedkovych Chernivtsi National University, Chernivtsi, Ukraine; **ORCID 0000-0003-0326-5269**

Scientific Approaches to the Definition of Organized Transnational Crime

Scientific research of the concept of «transnational organized crime» was carried out. It is established that transnational crime is one of the types of crime in general and provides for various interpretations. In a broad sense, this concept covers both political, in particular terrorist, crimes, as well as ordinary transnational crimes. The question of relationship transnational crime with so-called international research in international legal science, which forms its own categorical apparatus, in particular, the theory of international crime identifies three categories of international crimes: international extradition crime, transnational crime, international legal crime. It was found out that the main factors that determine the development of transnational crime are: legislative non-suppression of opposition to organized crime in general and transnational particular; lack of laws establishing responsibility for laundering «dirty» money; the inefficiency of the existing law enforcement system; no hard currency, financial, banking, tax and other economic control, properly equipped borders and well-established customs and migration services; unformed state awareness of the dangers of transnational crime and political will to counter it. Transnational crime as a completely new type of organized crime turns criminal structures into a threat to the stability of states, a significant hindrance to their economic development, and undermines the development of democratic institutions. Therefore, the identifying the signs of transnational crime will help to find key aspects due to them we can explore all the features of this phenomenon, and also identify those that make up its core from a circle of different organized criminal structures. But for operating such term as «transnational crime»,

it is necessary to define its nature. With the help of the conceptual characteristics of this phenomenon, it is possible to determine the scale of the threat, determine the ways of the formation of transnational crime, the causes and conditions for its emergence and existence. Based on this, it is possible to develop a system of adequate measures to counter transnational crime, combining the efforts of all states. The concept of «transnational crime» is broad and covers various types of crimes belonging to the categories of organized crime, corporate crimes, professional and political crimes, sometimes up to several categories of crimes at the same time. Traditionally, the factor of border crossing by criminals or the manifestation of the results of their illegal actions outside the country – the place of their commission – is considered as a mandatory component of the functioning of transnational crime.

Keywords: transnational crime; organized crime; criminal organization; warnings; criminal activity.